

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
GİRİŞ.....	9
İÇİNDEKİLER.....	11
KISALTMALAR.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK HUKUKİ SORUMLULUK MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI HEKİMLİK SÖZLEŞMESİ KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

I. HUKUKİ SORUMLULUK KAVRAMI VE TÜRLERİ.....	19
A. Hukuki Sorumluluk	19
B. Hukuki Sorumluluk Türleri	20
1. Kusura Dayalı Sorumluluk.....	20
2. Kusursuz Sorumluluk	22
II. SİGORTA KAVRAMI VE SİGORTA HUKUKU.....	24
III. SİGORTA SÖZLEŞMESİ VE SINIFLANDIRILMASI.....	25
A. Sigorta Sözleşmesi Tanımı	25
B. Sigorta Sözleşmesinin Çeşitleri	25
IV. GENEL OLARAK SORUMLULUK SİGORTASI KAVRAMI	26
V. SİGORTA SÖZLEŞMELERİNİN TASNİFİ İÇİNDE SORUMLULUK SİGORTASININ YERİ	28
A. Sorumluluk Sigortasının Bir Zarar Sigortası Olduğu Hususu	28
B. Sorumluluk Sigortasının Bir Malvarlığı Sigortası Olduğu Hususu	29
C. Sorumluluk Sigortasının Bir Pasif Sigorta Olduğu Hususu	30
D. Ülkemizde gelişimi ve ilgili mevzuattaki durumu	30
VI. MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI TANIMI ÖZELLİKLERİ VE UYGULANDIĞI ALANLAR.....	31
A. Genel Olarak.....	31
B. Tanımı.....	33
C. Özellikleri.....	33
D. Uygulandığı Alanlar.....	34
VII. HEKİMLİK SÖZLEŞMESİ	35
A. Genel Olarak.....	35
B. Hekimlik Sözleşmesinin Tanımı ve Kapsamı	36
C. Hekimlik Sözleşmesinin Yasal Temel Unsurları	37
1. Hekimlik Sözleşmesinin Tarafları	37
2. Hekimlik Sözleşmesinin Aktif Tarafı Olarak Hekim.....	38

3. Hekimlik Sözleşmenin Pasif Tarafı Olarak Hasta	40
4. Hekimlik Sözleşmesi Taraflarının Anlaşması.....	41
5. Hekimlik Sözleşmesinde Ücret	42
D. Hekimlik Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....	42
1. Genel Olarak Hekimlik Sözleşmesi	42
2. Hekimlik Sözleşmesinin Hukuki Niteliğine İlişkin Çeşitli Görüşler	44
a. Vekâlet Sözleşmesi Olduğu Görüşü.....	44
aa. Vekalet Sözleşmesinin Unsurları	45
(1) Bir İşin Görülmesi Veya Bir Hizmetin İfası	45
(2) İşin Vekalet Verenin Faydasına ve İradesine Uygun Olarak Görülmesi.....	46
(3) Sözleşmedeki Edimler İle İlgili Tarafların Anlaşması	47
(4) Vekilin Edim Sonucundan Sorumlu Olmaması	47
(5) İşin Zamana Bağlı Olmaksızın Yapılması	48
(6) İşin Ücretli ya da Ücretsiz Olarak Görülebilmesi	48
(7) Tarafların Her Zaman Sözleşmeyi Sona Erdirebilmesi.....	49
bb. Vekâlet Sözleşmesinin Hekimlik Sözleşmesiyle Karşılaştırılması	50
b. Hekimlik Sözleşmesinin Hizmet Sözleşmesi Olduğu Görüşü	51
aa. Genel Olarak Hizmet Sözleşmesi ve Unsurları	51
(1) Bir Hizmetin Görülmesi Ya da Bir İşin Yapılması	51
(2) İşverene Bağımlı Olarak İşçinin Edimini Yerine Getirmesi.....	52
(3) Belirli ya da Belirli Olmayan Bir Süre İçerisinde Hizmetin Yapılması	52
(4) Yapılan Hizmet Karşılığı Belirli Bir Ücret Ödenmesi	52
bb. Hizmet Sözleşmesinin Hekimlik Sözleşmesiyle Karşılaştırılması.....	53
c. Hekimlik Sözleşmesinin Eser Sözleşmesi Olduğu Görüşü.....	53
aa. Genel Olarak	53
bb. Eser Sözleşmesinin Hukuki Unsurları	54
(1) Taraflar Arasında Bir Anlaşmanın Olması.....	54
(2) Bir Eserin Meydana Getirilmiş Olması.....	54
(3) Belli bir Ücretin Ödenmesi	54
(4) Eser Sözleşmesinin Hekimlik Sözleşmesiyle Karşılaştırılması	55
d. Hekimlik Sözleşmesinin Kendine Özgü Yapısı Olan Bir Sözleşme Olduğu Görüşü	56
aa. Genel Olarak	56
bb. Kendisine Özgü Yapısı Olan Sözleşmelerin Hekimlik Sözleşmesiyle Genel Olarak Karşılaştırılması	57
VIII. GENEL OLARAK HEKİMİN HUKUKİ SORUMLULUĞU.....	57
A. Genel Olarak.....	57
1. Culpa in Contrahendo Sorumluluğu	57

2. Vekâletsiz İş Görme Sebebiyle Doğan Sorumluluk	59
3. Haksız Fiil Sorumluluğu	60
B. Hekimin Hukuki Sorumluluğunun Türleri	61

İKİNCİ BÖLÜM

SAĞLIK HİZMETLERİ KAPSAMINDA TIBBİ MÜDAHALE KAVRAMI HASTANIN RIZASI VE AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

I. TIBBİ MÜDAHALE KAVRAMI.....	65
A. Genel Olarak Sağlık Hizmetleri	65
B. Tıbbi Müdahale Kavramı ve Hukuki Dayanak	67
1. Genel Olarak Tıbbi Müdahale Kavramı	67
2. Tıbbi Müdahalenin Unsurları	70
a. Tıbbi Müdahalenin İlgili Mevzuatça Belirlenmiş Bir Maksada Yönelik Olması	70
b. Tıbbi Müdahalenin Tıp İlminin Güncel ve Standart Yöntemleriyle Yapılmış Olması	72
c. Tıbbi Müdahalenin İlgili Mevzuatça Belirlenmiş Yetkili Sağlık Personeli Tarafından Yapılmış Olması	72
d. Tıbbi Müdahalede Hastanın Rızasının Alınmış Olması	74
3. Hukuki Dayanak	76
C. Tıbbi müdahalede bulunabilecek yetkili sağlık personeli	78
1. Hekimler Tarafından Yapılan Müdahale	78
2. Sağlık Personeli Tarafından Müdahale	80
II. TIBBİ MÜDAHALEDE RIZA.....	81
A. Genel Olarak Aydınlatılmış Rıza	81
B. Rızanın Şekli	85
C. Rızada Ehliyet	87
D. Rızada Ayırt Etme Gücü Olmayanlar	89
1. Küçükler	89
2. Kısıtlı Olanlar	90
E. Geçici Yaşanan Ehliyet Kayıpları	92
F. Rızanın Aranmayacağı Haller	92
G. Rızadan Vazgeçme	94
III. HASTAYI AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	94
A. Genel Olarak Aydınlatma Kavramı	94
B. Aydınlatmanın Amacı	96
C. Aydınlatmanın Kapsamı	97
D. Aydınlatmanın Yapılışı	99
E. Aydınlatmada Bulunabilecek Kişiler	100
F. Aydınlatma Zamanı	101
G. Aydınlatmanın Şekli	102
H. Aydınlatmanın Gerekli Olmadığı Durumlar	106

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HEKİM ZORUNLU MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN TANIMI, KURULMASI, UNSURLARI, ÖZELLİKLERİ VE DÜNYADAKİ BAŞLICA UYGULAMALARI

I. HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN TANIMI VE UNSURLARI	109
A. Genel Olarak.....	109
B. Tanımı.....	111
C. Unsurları.....	112
1. Sigorta Menfaati Unsuru	112
2. Riziko Unsuru	113
3. Prim Unsuru	114
II. HEKİM ZORUNLU MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASININ ÖZELLİKLERİ	114
A. Zorunlu Bir Sigorta Olması Özelliği	114
B. Malvarlığı Sigortası Olması Özelliği	117
C. Zarar Sigortası Olması Özelliği	118
D. Pasifin Sigortası Olması Özelliği	121
III. HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI, ŞEKLİ VE UYGULANACAK HÜKÜMLER	122
A. Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası Sözleşmesinin Kurulması.....	122
B. Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası Sözleşmesinin Şekli	123
C. Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası Sözleşmesine Uygulanacak Hükümler	125
IV. HEKİM ZORUNLU MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASININ DÜNYADAKİ BAŞLICA UYGULAMALARI	129
A. Amerika Birleşik Devletlerindeki Başlıca Uygulamalar	130
B. Avrupadaki Başlıca Uygulamalar	131
1. İsveç Uygulaması	132
2. Danimarka Uygulaması	133
3. Finlandiya uygulaması	134
4. Fransa Uygulaması	134
5. Hollanda Uygulaması.....	134
5. İngiltere Uygulaması	135

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KÖTÜ TIBBİ UYGULAMAYA BAĞLI HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASININ KAPSAMI, TARAFLARI VE TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I. HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN KAPSAMI	137
A. Zaman Yönünden Sigortanın Kapsamı.....	138
1. Sigorta Himayesinin Geçmişe Etkili Olması	139
2. Sigorta Himayesinin Geleceğe Etkili Olması	140
3. Sigorta Himayesinin Hem Geleceğe Hem De Geçmişe Etkili Olması	141
B. Mesleki Faaliyet Yönünden Sigortanın Kapsamı.....	141
C. Coğrafi Açıdan Sigortanın Kapsamı	142
D. Miktar Yönünden Sigortanın Kapsamı	143

II. HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SIGORTASI TEMİNATI DIŞINDA KALAN HALLER.....	145
A. Hekim Mesleki Faaliyetleri Haricindeki Faaliyetlerden Kaynaklanan Zararlar	145
B. Sigorta Poliçesi Kapsamındaki Kuruluşların Sorumluluk Alanı Haricindeki Faaliyetlerinden Kaynaklanan Zararlar	147
C. Adli ve İdari Para Cezaları	148
D. Her Türlü Deneyden Kaynaklanan Zararlar	149
III. HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SIGORTASI SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI VE İLGİLİ DİĞER KİŞİLER.....	149
A. Genel Olarak	149
B. Sigortacı	150
C. Sigorta Ettiren.....	151
D. Sigortalı.....	153
E. Zarar Gören	154
IV. HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SIGORTASI SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARININ BORÇ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	154
A. Sigortacının Borç ve Yükümlülükleri	155
1. Sigorta Ettireni Aydınlatma Yükümlülüğü.....	155
2. Sigortacının Poliçeyi Tanzim Etme ve Sigorta Ettirene Teslim Etme Yükümlülüğü.....	158
3. Sigortacının Sigorta Himayesini Taşıma Yükümlülüğü.....	160
4. Sigortacının Sigorta Tazminatını Ödeme Yükümlülüğü	162
a. Genel Olarak.....	162
b. Tazminatın Kapsamı ve Üst Sınırı.....	163
c. Sigorta Tazminatını Ödeme Borcunun Muaccel Olduğu An	164
5. Sigortacının Sigortalıya Yardım Etme Yükümlülüğü.....	166
6. Sigortacının Zarar Görenle İlişkide İfa Yükümlülüğü.....	169
7. Sigortacının Ticari ve Mesleki Sırları Tutma Yükümlülüğü	170
8. Sigortacının Hukuki Koruma Sağlama Borcu.....	171
B. SİGORTA ETTİRENİN BORÇ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	173
1. Sigorta Ettirenin Prim Ödeme Yükümlülüğü.....	174
a. Genel Olarak.....	174
b. Prim Borçlusu ve Alacaklısı	174
c. Primin Ödeme Yeri Zamanı ve Biçimi	176
d. Prim Borcunun Ödenmemesi Durumu	178
2. Sigorta Ettirenin Sözleşme Öncesi Beyan Yükümlülüğü	180
a. Genel Olarak.....	180
b. Sözleşme Öncesi Beyan Yükümlülüğün Kapsamı ve İfa Şekli.....	180
c. Sözleşme Öncesi Beyan Yükümlülüğüne Aykırılığın Sonuçları	183
aa. Sigortacının Rizikonun Gerçekleşmesinden Önce Hakları	183
bb. Sigortacının Rizikonun Gerçekleşmesinden Sonra Hakları	185
3. Sigorta Ettirenin Rizikoyu Ağırlaştırma Yükümlülüğü	188
a. Genel Olarak Rizikonun Ağırlaşması Kavramı	188
b. Yükümlülüğün Kapsamı ve İfa Şekli	191

c. Sigorta ettirenin Rizikoyu Ağırlaştırmasının Sonuçları	193
aa. Rizikonun Gerçekleşmesinden Önce	193
bb. Rizikonun Gerçekleşmesinden Sonra	196
4. Sigorta Ettirenin Rizikonun Gerçekleştiğini İhbar Yükümlülüğü	197
a. Genel Olarak	197
b. İhbar Yükümlülüğünün Kapsamı ve İfa Şekli	197
c. İhbar Yükümlülüğüne Aykırılığın Sonuçları	199
5. Sigorta Ettirenin Koruma Önlemlerini Alma Yükümlülüğü	201
6. Bilgi Verme ve Araştırma Yapılmasına İzin Verme Yükümlülüğü	202

BEŞİNCİ BÖLÜM

KÖTÜ TIBBİ UYGULAMAYA BAĞLI HEKİM ZORUNLU MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASININ SONA ERMESİ VE SONUÇLARI

I. GENEL OLARAK	205
II. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN KENDİĞİNDEN SONA ERMESİ	205
A. Sigorta Sözleşmesi Süresinin Bitmesi	205
B. Hekimin Mesleki Faaliyetinin Son Bulması	206
C. Gerçekleşen Rizikonun Sigorta Bedeli ile Aynı Olması	207
D. Sigortacının İflas Etmesi	207
E. Sigorta Ettirenin Sözleşmeyi Feshetmesi	207
F. Sigorta Ettirenin Cayması	208
G. Sözleşme Taraflarının Anlaşması	209
III. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN RİZİKONUN GERÇEKLEŞMESİNİN İMKANSIZLAŞMASI SEBEBİYLE SONA ERMESİ	209
IV. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARIN İRADESİYLE SONA ERMESİ	211
A. Taraflardan Birinin İradesi İle	211
1. Sigorta Ettirenin Tek Taraflı Cayma Hakkı	211
2. Sigorta Sözleşmesinin Olağan Feshi	212
V. HEKİM ZORUNLU MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASINDA BİLDİRİMLERİN YAPILACAĞI ADRES VE ŞEKLİ	213
A. Bildirimin Yapılacağı Adres	213
B. Bildirimlerin Şekli	214

SONUÇ	217
-------------	-----

YARARLANILAN KAYNAKLAR	221
------------------------------	-----

EKLER	235
EK. 1: GÜNCEL YARGI KARARLARI	235
EK. 2: TIBBİ KÖTÜ UYGULAMAYA İLİŞKİN ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASI GENEL ŞARTLARI	273
EK. 3: MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI GENEL ŞARTLARI HEKİM MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI KLOZU	279